

Прилог ./12

Правила за пријаву прекограничних програма размене на граници зона трговања Северна Македонија – Србија

ОДЕЉАК 1

Опште одредбе

Члан 1

Предмет и обим

1. Овај документ описује одредбе којима се уређују правила за пријаву прекограничних програма размене на граници зона трговања МЕРСО и ЕМС (у даљем тексту: Правила за номинацију) у смислу:
  - Доделе права носиоцу Додељеног капацитета и Додељеног унутардневног капацитета за пријаву размене електричне енергије између зона трговања;
  - Минимума техничких захтева за процес пријаве прекограничних програма размене;
  - описа процеса пријаве прекограничних програма размене;
  - Времена у процесу пријаве прекограничних програма размене;
  - Формата и комуникације.
2. Овај документ садржи термине и услове који се односе на пријаву прекограничних програма размене по Додељеном капацитету и Додељеном унутардневном капацитету на граници зона трговања Северна Македонија - Србија.
3. Овај документ обавезује носиоце Додељеног капацитета и Додељеног унутардневног капацитета и њихове партнере где је то могуће.
4. Општи приступ мрежи како би се омогућило коришћење Додељеног капацитета и Додељеног унутардневног капацитета није предмет ових Правила за номинацију, осим ако није другачије наведено у следећим одредбама.

Члан 2

Дефиниције

1. Термини писани великим словима који се користе у овим Правилима за номинацију имају значење дато у важећим алокационим правилима.

2. Поред тога, примјењују се следеће дефиниције:
- (1) ‘Capacity Contract Type‘ (тип уговора за капацитет) означава услов под којим је капацитет додељен и под којим ће се користити (унутардневни, дневни, месечни или годишњи капацитет);
  - (2) ‘COT‘ (Cut Off Time) означава време до кога може да се спроводи одређени процес;
  - (3) ‘GCT‘ (Gate Closure Time) означава време затварања капије;
  - (4) ‘LFC област‘ (Load-frequency Control област) означава регулациону (LFC) област ;
  - (5) ‘matching cycle‘ подразумева унапред дефинисане периоде у којима ТСО-ови усклађују планове размене LFC области у унутардневном процесу;
  - (6) ‘Rights Document‘ означава XML фајлове који се шаљу учесницима на аукцијама, а садрже информацију о додељеним прекограничним капацитетима након аукције.

Члан 2

Датум ступања на снагу

Правила за номинацију ступају на снагу 31. децембра 2022. године за 1. јануар 2023. године.

ОДЕЉАК 2

Правила за пријаву прекограничних програма размене

Члан 4

Право на остваривање прекограничне размене електричне енергије

1. ЕМС и МЕРСО ће извршити услугу преноса електричне енергије водећи рачуна о резултатима аукције/алокације у складу са правним оквирима везано за приступ преносној мрежи сваке од LFC области и важећим тржишним правилима ЕМС и МЕРСО.
2. Да би Додељени капацитет и Додељени унутардневни капацитет могао да се користи на страни ЕМС, носиоци Додељеног капацитета и Додељеног унутардневног капацитета и/или њихови партнери морају да закључе важећи и правоснажан уговор о балансној одговорности са ЕМС.
3. Да би Додељени капацитет и Додељени унутардневни капацитет могао да се користи на страни МЕРСО, носиоци Додељеног капацитета и Додељеног унутардневног капацитета и/или њихови партнери морају да закључе важећи и правоснажан уговор о балансној одговорности са МЕРСО.

Члан 5

Минимум техничких захтева за процес пријаве прекограничних програма размене

1. ЕМС систем за пријаву, обраду и прихватање дневних планова рада је веб апликација, за коју је минимум техничких захтева објављен на интернет страници ЕМС (www.ems.rs).

EMC систем за пријаву, обраду и прихватање дневних планова рада је недоступан од 23:50 до 00:10.

2. МЕРСО систем за пријаву, обраду и прихватање дневних планова рада комуницира путем аутоматске размене електронске поште. МЕРСО систем за пријаву, обраду и прихватање дневних планова рада је доступан 24/7.

Члан 6

Опис процеса пријаве прекограничних програма размене

1. Пријављена прекогранична размена електричне енергије садржи податке који недвосмислено одређују Додељени капацитет и Додељени унутардневни капацитет (идентификација капацитета (Capacity Agreement Identification) и тип капацитета).
2. Прекогранична размена електричне енергије употребом Додељеног капацитета и Додељеног унутардневног капацитета мора бити достављена обома ТСО.
3. Носилац Додељеног капацитета и Додељеног унутардневног капацитета мора да достави пријаву прекограничног програма размене бар једном ТСО. Другом ТСО, пријаву прекограничног програма размене може поднети носилац Додељеног капацитета и Додељеног унутардневног капацитета, партнер или више партнера.
4. Пријављени прекогранични програми размене достављени ТСО-има по сваком Capacity Agreement Identification не смеју прекорачити вредност додељеног прекограничног капацитета из Rights Documents, у супротном пријављени прекогранични програми размене се свде на вредности из Rights Documents у СОТ у складу са тачком 5 овог члана.
5. Након ГСТ за пријаву прекограничних програма размене по дугорочним и дневним Додељеним капацитетима, ТСО усаглашавају прекограничне програме размене и у случају неслагања дозвољена је измена прекограничних програма размене у корекционом циклусу. Усаглашавање се врши по Capacity Agreement Identification и пару учесника. У случају да неслагање остане након СОТ, примењују се следећа правила:
  - (1) када се вредности разликују, узима се нижа вредност,
  - (2) када недостаје пар учесника или смерови нису исправни, нулте вредности се прихватају.
6. Носилац Додељеног унутардневног капацитета дужан је да користи комплетну вредност Додељеног унутардневног капацитета са једним партнером. Након пријаве прекограничног програма размене по унутардневним Додељеним унутардневним капацитетима, ТСО врше усаглашавање. Усаглашавање се врши по Capacity Agreement Identification и пару учесника. У случају да неслагање остане након СОТ, примењују се следећа правила:
  - 1) када се вредности разликују, узима се нижа вредност,
  - 2) када недостаје пар учесника или смерови нису исправни, нулте вредности се прихватају.

7. Ни у ком случају ЕМС и/или МЕПСО неће бити одговорни за било какав губитак профита, губитка посла или било које друге индиректне случајеве, посебне или последичне штете било које врсте.

Члан 7

Времена у процесу пријаве прекограничних програма размене

1. У случају дугорочних Додељених капацитета, пријава прекограничних програма размене се мора доставити обома ТСО до ГСТ за пријаву прекограничних програма размене по дугорочним капацитетима за дан испоруке у складу са индивидуалним националним тржишним правилима сваког ТСО која су важећа у тренутку испоруке. Уколико постоји неслагање након ГСТ за пријаву прекограничних програма размене по дугорочним капацитетима ЕМС и/или МЕПСО ће омогућити модификацију пријављених прекограничних програма размене до дугорочног СОТ. Измене пријављених прекограничних програма размене нису дозвољене након дугорочног СОТ.

ГСТ за пријаву прекограничних програма размене по дугорочним капацитетима: Д-1 08:00 часова (СЕВ)

ГСТ за прихватање пријављених прекограничних програма размене по дугорочним капацитетима: Д-1 08:30 часова (СЕВ)(дугорочни СОТ)

2. Након завршетка доделе капацитета на дневном нивоу, коришћење дневних Додељених капацитета се врши доставом прекограничних програма размене по дневним Додељеним капацитетима ЕМС и МЕПСО до ГСТ за пријаву прекограничних програма размене по дневним Додељеним капацитетима за дан испоруке у складу са индивидуалним националним тржишним правилима сваког ТСО која су важећа у тренутку испоруке. Уколико постоји неслагање након ГСТ за пријаву прекограничних програма размене по дневним капацитетима ЕМС и/или МЕПСО ће омогућити модификацију испоручене номинације до дневног СОТ. Измене пријављених прекограничних програма размене нису дозвољене након дневног СОТ.

ГСТ за пријаву прекограничних програма размене по дневним капацитетима: 14:30 часова (СЕВ)

ГСТ за прихватање пријављених прекограничних програма размене по дневним капацитетима: 15:30 часова (СЕВ) (дневни СОТ)

3. Коришћење Додељеног унутардневног капацитета се врши доставом прекограничних програма размене по Додељеном унутардневном капацитету обома ТСО до ГСТ за пријаву прекограничних програма размене по унутардневним капацитетима за сат испоруке у складу са индивидуалним националним тржишним правилима сваког ТСО која су важећа у тренутку испоруке. Измене пријављених прекограничних програма размене нису дозвољене након ГСТ за пријаву прекограничних програма размене по унутардневним капацитетима.

Пријава прекограничних програма размене по унутардневним капацитетима: D-1 18:00 (СЕВ) до Н-45 min

ГСТ за пријаву прекограничних програма размене по унутардневним капацитетима: Н-45 min

Унутардневни СОТ: Н-30min

Прихватање пријављених прекограничних програма размене по унутардневним капацитетима: најкасније Н-15min.

4. Усаглашавање на унутардневном нивоу се врши након сваке пријаве прекограничних програма размене по Додељеном унутардневном капацитету водећи рачуна о капији за пријаву прекограничних програма размене по унутардневним капацитетима и унутардневном СОТ за сат испоруке.
5. Усаглашавање се одвија на нивоу једне временске серије, тј. не постоји агрегација више временских серија.
6. Уколико резултати унутардневног усаглашавања нису доступни или пријава прекограничних програма размена није усаглашена до Н-30min, неусаглашене пријављене прекограничне програме размене одговарајући ТСО спушта на нулу и посматра их као исправне.

Члан 8

Формати у процесу пријаве прекограничних програма размене и комуникација

1. Пријава прекограничних размена електричне енергије коришћењем Додељеног капацитета и Додељеног унутардневног капацитета ће поштовати стандарде и формате у складу са индивидуалним националним правилима сваког ТСО која су важећа у тренутку испоруке.
2. Комуникација између учесника на тржишту и ТСО ће се одвијати по стандардима и форматима које су утврдили ТСО и који су доступни на њиховим интернет страницама у складу са чланом 5.

ОДЕЉАК 3

Разно

Члан 9

Допуна правила за пријаву прекограничних програма размене

Било која измена тренутних Правила за номинацију ће бити урађена заједничким договором МЕПСО и ЕМС у виду писане допуне.

Члан 10

Језик

Језик који ће се користити за Правила за номинацију биће енглески.